

edebiyat seçkileri...

Julian Barnes "Aşk Vesaire"

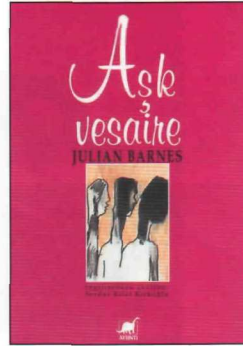
Çağdaş İngiliz edebiyatın önde gelen isimlerinden biri olan Julian Barnes, 1946'da Leicester'da doğdu. Takma adla polisiye romanlar da yazmış olan yazar, gazetecilik ve eleştirmenlik de yapmıştır.

İlk romanı "Metroland" ile Somerst Maugham Ödülü'nü kazanan yazar, hemen ardından "Benimle Tanışmadan Önce" adlı ikinci eserini yayınladı. Bu eser, yazarının ileride daha değişik biçimleriyle de ele almakta bıkmayacağı kadın ile erkek arasındaki ilişkileri bu defa "kıskaçlık" duygusu ekseninde inceler. Romanın kadın kahramanının, geçmişte ucuz seks filmlerinde oynamış bir oyuncu olması, erkek kahramanın bu filmleri zaman zaman seyretmesi ve geçmişe dair çok fazla şeyi merak etmesi bu kıskaçlık duygusunu arttıran unsurlar oluyordu. Julian Barnes'ın üne kavuşmasını sağlayan yapıtı ise "Flaubert'in Papağanı" adlı romanı oldu. Yazar bu yapıtı ile Geoffrey Faber Memorial Ödülü'nü kazandı ve ayrıca Fransa'da Medicis Ödülü'nü kazanan ilk İngiliz olarak geniş okur kitlelerine ulaştı. Bu eser, adından da anlaşılacağı gibi 19. yüzyılın ünlü Fransız romancısı Gustav Flaubert'in yaşantısını anlatıyordu ancak bu anlatıyı çok güçlü yan bir öyküyle birleştirerek ortaya müthiş bir kurmaca çıkarıyordu.

"Flaubert'in Papağanı" günümüze dek ya-

zarın en önemli eseri olma özelliğini korusa da, 1989 yılında yazdığı "10.5 Bölümde Dünya Tarihi" adlı romanı da epey ses getirmiştir. Yazar bu romanında Nuh'un Gemisi mitini; bir tahta kurdunun bakışıyla, ironik bir şekilde ele alıyordu. 1996 yılında yayınlanan "Manş Ötesi" adlı yapıtı ise yazarın ilk öykü kitabı olma özelliğini taşıyor. Çeşitli zaman dilimlerine yayılan on öykü de, aslında ortak bir olguya yöneliyor: Fransızların kültürel dünyalarının İngilizler tarafından keşfedilmesi.

Yazarın 2000 yılında yayınlanan son romanı "Aşk Vesaire" ise geçtiğimiz günlerde okurlara sunuldu. Bu eserinde Julian Barnes tarihi mitleri ve kişileri bırakıp, en başarılı olduğu alana dönerek yine bir aşk ilişkisini ele alıyor. Ancak bu sefer ele alınan ilişki daha karışık, çünkü şöyle bir aşk üçgeni mevcut: evli olan yoksul bir çift ve kadının artık çok zengin olan ve bu çifte yardım etmek isteyen eski eşi. Eserin en önemli özelliği ise yazarın kahramanlarını direkt okurla baş başa bırakması. Yani tüm kahramanlar hikayeyi kendi ağızlarından anlatıyorlar. Yazar ise sadece yeri geldiğinde onlara mikrofon uzatan bir aktarıcı konumunda. İlk on sayfada yazarın anlatım tekniğine alışamadığımız için kitabı bir kenara atmazsanız, bir daha elinizden bırakmadan okuyacağınız bir roman "Aşk Vesaire".

edebiyat seçkileri...

Georges Perec "W ya da Bir Çocukluk Hatırası"

Tüm dünyada daha çok "Yaşam Kullanma Kılavuzu" adlı eseriyle tanınan Georges Perec, yakın dönem Fransız edebiyatının önemli isimlerinden biridir. 1936 yılında Paris'te doğan Perec, 1954 yılında başladığı tarih öğrenimini kısa sürede bırakır. 1965 yılında "Şeyler" adlı eseriyle Renaudot ödülünü kazanan Perec, bu eserinde özgürlüklerinden hiç ödün vermeden her şeye sahip olmaya çalışan genç bir çiftin öyküsünü anlatır. Öğrenciliklerini yeni bitirmiş bu gençler için düşledikleri yaşama ulaşmak çok da kolay değildir elbette...

Yapıtlarını başka yapıtlardan oluşan bir bütünün parçası olarak gören Perec, bu yönüyle de aslında klasik bir Fransız yazarı görünümü verir. Çünkü daha önce Balzac'ın tüm yapıtları birbirinin devamı olarak gelişmeye başlamıştı. Balzac bunu en başından planmış değildi ama yazın serüveni Balzac'ı önceki romanlarının kahramanlarından kopartamış ve yazarın tüm eserleri arasında organik bir bağ oluşmuştu. Sonrasında ise Zola, Balzac'ın bu yönünden etkilenecek eserlerini planlı olarak birbirine bağlı şekilde kaleme almıştı ("Therese Raquin" adlı romanı bu bütünün dışında kalır). Yıllar sonra Perec ise eserlerini sadece kendi diğer eserlerinin değil, başka yazarların yapıtlarının da bir parçası olarak nitelendirdi. Bu üç Fransız yazarında gördüğümüz bu olguya kısmen Ahmet

Hamdi Tanpınar'ın eserlerinde de rastlayabiliriz. Bir romanın ana kahramanları, başka bir romanda, daha geri planlarda karşımıza yeniden çıkarlar.

Perec eserlerine dönecek olursak, yazarın 1967 yılında yazdığı "Uyuyan Adam" adlı anlatı tarzındaki eseri yazarın iç dünyasını okurla paylaştığı, oldukça karamsar bir eser. "W" adlı eseri ise 1975 yılında yayınlansa da, yazarın yazdığı ilk metinleri yıllar sonra derlemesinden oluşmakta. Dolayısıyla bu eser için yazarın ilk eseri de diyebiliriz. Çapraz anlatım tekniğinin kullanıldığı bu eserde yazar bir yandan kendi çocukluk anılarının peşine düşerken, diğer taraftan W adlı köyü ve oradaki spor faaliyetlerini anlatıyor. Bu iki anlatı yapının sonunda okuru şaşırtan bir şekilde birleşiyor ve W köyünün esrarı ortaya çıkıyor.

Yazarın başyapıtı ise 1978 yılında yayınladığı "Yaşam Kullanma Kılavuzu"dur. Parça bütün ilişkisini irdeleyen bu eser, büyükçe bir apartmanı ve geçmişteki-şimdiki sakinlerini, apartmanın merdivenlerinden başlayarak anlatıyor. Okurun birçok hayata tanık olduğu, birçok parçayı zamanla birleştirmeyi başara bildiği bu eser, farklı okumalar yapmak isteyen okur için bulunmaz eserlerden birisi. 1982 yılında hayatını kaybeden Perec'in birçok eseri daha dilimize çevrilip, yayınlanmayı beklemektedir.